

ІННОВАЦІЙНІ СИСТЕМИ У ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Синицька Д.О., здоб. вищ. осв. ОС «магістр»

Науковий керівник – канд. екон. наук., доц. **І.Я. Іпполітова**

Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця

На сьогоднішній день, все більше уваги приділяється питанням про те, чому, як і де генеруються технологічні інновації, а потім успішно поширюються та розвиваються. В академічному середовищі є дві окремі, але тісно пов'язані групи літератури про джерела та природу нових технологій. Перша група зосереджена на подібності та відмінності в організації інноваційної діяльності на національному рівні, тоді як друга група зосереджена на ролі глобалізації у формуванні технологічних змін.

Підхід до «систем інновацій» розвивався та еволюціонував з моменту його першої появи у формі досліджень «національних систем інновацій», представлених К. Фріменом, Б. Лундваллом і Р. Нельсоном. К. Фрімен був одним із перших, хто використав цю концепцію, щоб допомогти описати та інтерпретувати результати діяльності Японії у післявоєнний період. Він визначив низку життєво важливих і відмінних елементів у національній системі інновацій, завдяки яким можна було б пояснити її успіх у плані інновацій та економічного зростання. Згодом він застосовувався в ряді різних контекстів, багато з яких виходили за межі початкового фокусу національного середовища [1]. Таким чином, незважаючи на те, що національна увага залишається сильною, і це справедливо, вона супроводжується дослідженнями, спрямованими на аналіз поняття систем інновацій на міжнародному рівні та на субнаціональному рівні.

Дослідження також вивчали системний інноваційний підхід у контексті галузевої чи технологічної перспективи. Сектори та технології мають значення та мають власну динаміку. Але, як стверджував Нельсон, це також те, що «національність має значення та має повсюдний вплив». Сектори та технологічні системи всередині країни мають потужний формуючий вплив на структуру та динаміку національної інноваційної системи, тоді як національні контексти мають важливий вплив на галузеві умови та продуктивність [2, с. 142].

Таким чином, попередні інституційні можливості національної системи можуть сприяти або перешкоджати інноваційній діяльності та ефективності в окремих секторах національної економіки. Концепції національних систем інновацій і систем технологійне слід розглядати

як взаємовиключні. Дійсно, встановлення взаємозв'язків між ними може дати цінне розуміння ширших систем інноваційного підходу.

Багатонаціональні підприємства мають великий і помітний вплив на національні системи інновацій. Однак незрозуміло, чи великі багатонаціональні компанії мають більший вплив на національну систему інновацій, чи більший вплив матимуть більш національно орієнтовані компанії середнього розміру, які сильніше впроваджені в національну систему.

Павітт К. і Патель П. надають вагомі докази щодо трьох аспектів інноваційної поведінки великих фірм: по-перше, транснаціональні корпорації досить неохоче розміщують технологічну діяльність у приймаючих країнах. Основні компетенції, включаючи науково-дослідні та інноваційні центри, все ще значною мірою зосереджені в країнах базування компаній. По-друге, традиційні галузі більш інтернаціоналізовані, ніж високотехнологічні. Цей результат, безумовно, є значущим, оскільки він вказує на те, що наукомісткі виробництва більше залежать від територіально обмежених компетенцій. По-третє, коли компанії вирішують перенести частину своїх науково-дослідних та інноваційних центрів за кордон, вони, як правило, вибирають сфери передового досвіду в приймаючих країнах. Іншими словами, компанії, швидше за все, вирушать за кордон, щоб використовувати національні можливості інших країн, а не просто розширювати свою основну компетенцію [3].

Отже, системи інновацій відіграють ключову роль у формуванні глобальної моделі корпоративної технологічної діяльності.

Інформаційні джерела:

1. Марков А. В. Інституційна трансформація соціально-економічної парадигми цивілізаційного розвитку. *Інновації*. 2012. Вип. 7 (165). С. 26-31.
2. Краус Н. М. Становлення інноваційної економіки в умовах інституціональних змін : монографія. Київ : Центр учбової л-ри. 2015. 596 с.
3. Радева М. М. Інноваційні концепти розвитку глобальної економіки. *Причорноморські економічні студії*, 2018. Вип. 36. С. 23-30.